

ΛΙΜΑΝΙ ΚΑΙ ΠΟΛΗ

Τα τελευταία χρόνια η Ένωση Ευρωπαϊκών Λιμένων, (ESPO - European Seaports Organisation), έχει θεσπίσει και απονέμει σε ένα Ευρωπαϊκό λιμάνι, το ετήσιο βραβείο για την καλύτερη ολοκληρωμένη πρόταση ανάδειξης του κοινωνικού προσώπου του και της συνεργασίας του με την πόλη, που το περιβάλλει.

Είναι γεγονός ότι η σχέση λιμανιού και πόλης έχει προβληματίσει τόσο τις Λιμενικές Αρχές όσο και την Τοπική Αυτοδιοίκηση σε Ευρωπαϊκό επίπεδο. Ιστορικά, η μεγάλη πλειοψηφία των Ευρωπαϊκών λιμανιών αναπτύχθηκαν στην επέκταση της πόλης που τα περιβάλλει, με αποτέλεσμα να δημιουργούνται προβλήματα στη συνύπαρξή τους με την πάροδο των ετών, όσο ή ανάπτυξη αυτή απαιτούσε την επέκταση και των δύο, παράλληλα και δίπλα.

Ο προβληματισμός και η συζήτηση που ξεκίνησε στην υπόλοιπη Ευρώπη τις δύο τελευταίες δεκαετίες, για την αρμονική συνύπαρξη των δύο αυτών πόλων, ήταν εύλογο να επηρεάσει και τις απόψεις που έχουν κατά καιρούς εκφρασθεί για το θέμα και στη χώρα μας. Θα ήταν λοιπόν χρήσιμο να αξιοποιήσουμε και την δική τους εμπειρία.

Πρέπει ,αρχικά, να υιοθετήσουμε το δόγμα ότι το λιμάνι και η πόλη που το περιβάλλει, είναι δύο πόλοι αλληλένδετοι, που ο ένας ζει και αναπτύσσεται προς όφελος του άλλου. Ο ένας έχει ανάγκη τον άλλο, για την επιβίωση και την ανάπτυξή του. Πρέπει να βρούμε την κοινή συνισταμένη της αρμονικής συνύπαρξης δύο καλών γειτόνων, που η οικονομική ανάπτυξη του ενός (λιμανιού) προσδίδει ευημερία και καλύτερες συνθήκες διαβίωσης του άλλου (των κατοίκων της πόλης).

Σε πολλά λιμάνια της υπόλοιπης Ευρώπης (Γένοβα, Βαρκελώνη, Άμστερνταμ, Αμβούργο, Αμβέρσα κ.ά), έχουν αναπτυχθεί πρωτοβουλίες προς αυτή την κατεύθυνση. Όλοι μας θα έχουμε αντιληφθεί ότι τα παλιά και ιστορικά κομμάτια των λιμανιών, **που δεν χρησιμοποιούνται πλέον για την εξυπηρέτηση των σύγχρονων λιμενικών εργασιών**, αναπλάθονται με ευθύνη (μελέτης, χρηματοδότησης και κατασκευής) της Λιμενικής Αρχής, η οποία διαχειρίζεται **αποκλειστικά** την λιμενική ζώνη. Έτσι, σημαντικά κομμάτια λιμανιών ανοίγουν και παραδίδονται για χρήση στους πολίτες με πρωτοβουλία των Λιμενικών Αρχών. Τέτοια παραδείγματα στον Ελληνικό χώρο, μπορούμε να αναφέρουμε την ανάδειξη της Α΄ Προβλήτας από τον Οργανισμό Λιμένος Θεσσαλονίκης (με την άψογη συνεργασία Λιμανιού και Δήμου) και την έναρξη υλοποίησης των έργων της πολιτιστικής ακτής του Πειραιά, από τον Οργανισμό Λιμένος Πειραιώς (δύο πρωτοβουλίες, πιθανές υποψήφιες Ελληνικές προτάσεις για το βραβείο της ESPO , τα επόμενα χρόνια).

Και ενώ στην υπόλοιπη Ευρώπη οι ισορροπίες και τα όρια δικαιοδοσίας μεταξύ λιμανιών και πόλης έχουν επιλυθεί προς μία δημιουργική κατεύθυνση, οι παθογένειες που ταλανίζουν την όποια ανάπτυξη αυτού του τόπου, παρατηρούνται και εδώ. Υπάρχουν δεκάδες αιτήματα Δημοτικών Αρχών από όλη την χώρα, που δημιουργούν στρεβλώσεις στην ορθή λειτουργία του λιμενικού συστήματος της χώρας αλλά και απώλεια δημιουργικών πρωτοβουλιών προς όφελος των πολιτών τους. Αιτήματα διαχείρισης και εκμετάλλευσης λιμενικών εγκαταστάσεων και λιμενικών χώρων από τους Δήμους, αιτήματα άσκησης λιμενικής πολιτικής από τους Δήμους παρεμβαίνοντας στις αποφάσεις και την λειτουργία της Λιμενικής Αρχής (ακόμη και όταν λειτουργούν ως Α.Ε με προσπάθεια επέμβασης στα master plan ή στη διαμόρφωση τιμολογίων κ.ά.). Ακόμη και αιτήματα ίδρυσης και λειτουργίας Δημοτικών Λιμενικών επιχειρήσεων από τους Δήμους, είτε παράλληλα και δίπλα με την υπάρχουσα Λιμενική Αρχή είτε με την κατάργηση και υποκατάστασή της.

Δυστυχώς, τέτοιες υπερβάσεις δικαιοδοσίας μόνο εμπόδια και καθυστερήσεις μπορούν να δημιουργήσουν στην όποια αναπτυξιακή διαδικασία, που έχει ανάγκη ο τόπος σε αυτές τις δύσκολες ημέρες που ζούμε. Η Λιμενική βιομηχανία πρέπει να σχεδιασθεί στο σύνολό της σε Εθνικό επίπεδο και σύμφωνα με τα σύγχρονα πρότυπα ώστε να είναι ένας ισχυρός μοχλός ανάπτυξης της Εθνικής και τοπικής οικονομίας και με ταυτόχρονη ανάδειξη του κοινωνικού του ρόλου προς όφελος των κατοίκων της πόλης που τα περιβάλλει.

ΓΙΩΡΓΟΣ ΚΑΣΤΕΛΛΑΝΟΣ

ΕΚΤ/ΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ ΕΛΙΜΕ